

**DRAMMEN
KOMMUNE**
– et godt sted å leve

Kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2024-27

Hovedutvalget for oppvekst og utdanning, 21. november 2023

Oppsummering og utfordringen for 2024

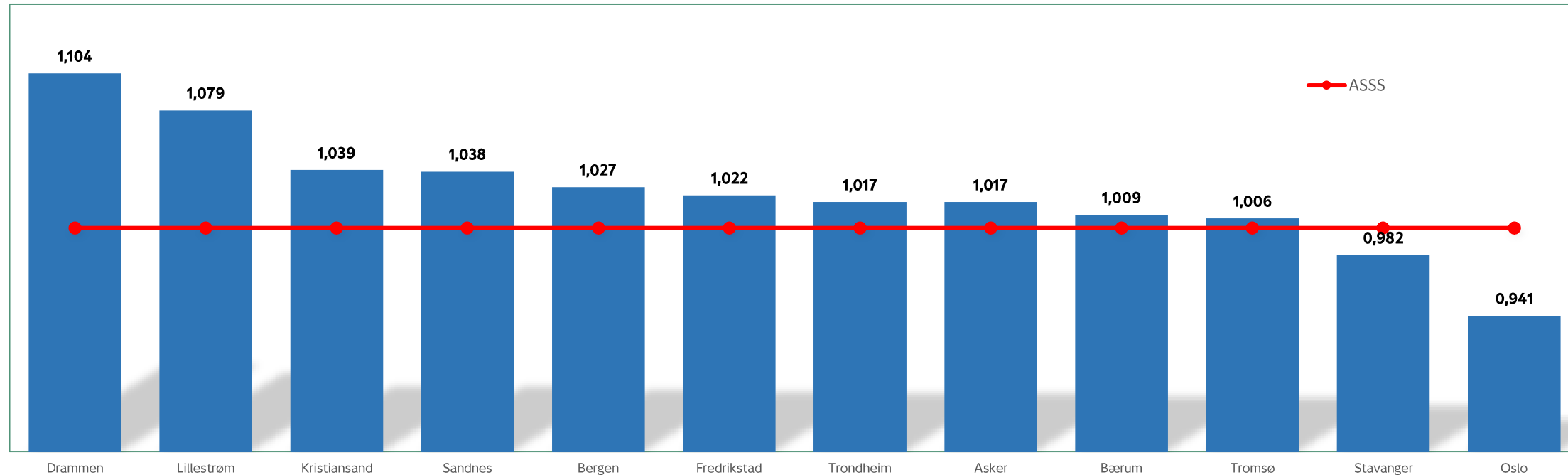

- Stramme økonomiske rammer med lite rom for prioritering av nye tiltak og satsinger
- Krevende, men helt nødvendig økonomisk omstilling i årene som kommer
- Vi er en lavinntekstkommune blant storbyene
- Vi leverer våre tjenester effektivt og til lav pris med god kvalitet
- Vi har til dels betydelige levekårsutfordringer og behov for å opprettholde riktig tjenestenivå til våre innbyggere
- Vi må utforske gode løsninger for hvordan vi skal levere riktige tverrfaglige og effektive tjenester i en stram økonomisk situasjon
- Nødvendig å se på strukturgrep innenfor flere sektorer for å redusere kostnadsnivået

ASSS: Effektivitet i 2022

Effektivitet
ASSS-snitt er 1

Hovedutvalget for oppvekst og utdanning

P01 Skole

P02 Barnehage

P03 Forebyggende tjenester

Prioriteringer i henhold til satsinger i handlingsdelen

- Sikre god kompetanse
 - Rett kompetanse, til rett tid
 - Videreutdanning av lærere
 - God kvalitet i begynneropplæringen
- Overgang fra barnehage til grunnskole og videre til videregående opplæring
 - Tverrfaglig samarbeid
 - Involvering av elever og foreldre
 - Guttas campus
 - Samarbeid med UngInvest
- Sosialfaglige stillinger
 - Alle barneskoler i 2026

Prioriteringer i henhold til satsinger i handlingsdelen - barnehage

- Øke ansattes kompetanse i hvordan tilrettelegge for lek
 - Inkludering og mestring for barna
- Gode overganger fra barnehage til skole
- Implementering av kommunal plan for trygt og godt barnehagemiljø
 - Inkludering, økt nærvær og bedre psykisk helse
 - Tverrfaglig prosjekt «Alle skal med!»
- Prøveprosjekt med styrket bemanning i én barnehage
 - Treårig prosjekt
 - Målsetning med mer stabil bemanning, forebygging og tidlig innsats og redusere sykefraværet

Prioriteringer i henhold til satsinger i handlingsdelen

- Forebyggende tilbud som bidrar til god fysisk og psykisk helse videreføres og videreutvikles
- Samarbeid med frivilligheten for å etablere et mer variert tilbud om fysisk aktivitet og styrke sosial tilhørighet
- Lett tilgjengelig informasjon om tilbud
- Kurs, foreldrerådgivning og nettverksbygging for å styrke de voksne i foreldrerollen
- Sommerjobb til ungdom

Prioriteringer i henhold til satsinger i handlingsdelen

- Ha varierte tilbud som bidrar til god fysisk og psykisk helse
- Utvikle samarbeid og avtaler mellom kommunen og frivilligheten
- Utvikle knutepunktene
- Støtte veilede og gi hjelp til barn, unge og familier

Prioriteringer i handlingsdelen

På lag med frivilligheten

Tiltak i temaplan for hovedutvalgene	Dette prioriteres i planperioden	Når
Utvikle knutepunktene i kommunedelene	Dialog med innbyggere i kommunedelene om muligheter knyttet til knutepunkt, i samarbeid med nærutvalgene om utvalgene ønsker det	2024
Utvikle knutepunktene i kommunedelene	Etablere flere knutepunkt i henhold til mål og dialog i kommunedelene	2024
Enkel og forutsigbar kontakt mellom kommunen og frivillige og andre eksterne samarbeidspartnere	Etablere en digital medvirkningsløsning som gir innbyggere oversikt over pågående prosesser, mulighet til å engasjere seg og følge prosesser til endelig beslutning	2024
Enkel og forutsigbar kontakt mellom kommunen og frivillige og andre eksterne samarbeidspartnere	Gjennomføre faste møter mellom frivilligheten og kommunen	2024
Bygge, videreutvikle og drifte utendørs møteplasser og arealer for trim, rekreasjon og lek	Sikre vedlikehold av eksisterende utendørs møteplasser og arealer for trim, rekreasjon og lek	2024-2027
Stimulere til uorganiserte aktiviteter i tilknytning til nærmiljøanlegg og andre arealer også tilknyttet barnehager og skoler	Oppgradering av nærmiljøanlegg der det er behov, herunder også lekeplasser som ligger inne på skoleområder	2024
Barn og unge medvirker og bidrar til utvikling av nærmiljøene	Gjennomføre målrettede medvirkningsprosesser knyttet til utvikling av nærmiljøene	2024
Barn og unge medvirker og bidrar til utvikling av nærmiljøene	Ta i bruk nye verktøy for involvering av barn og unge i utvikling av nærmiljøene	2024
Legge til rette for kulturarenaer og varierte arrangementer nært der folk bor	Sikre gjennomføring av varierte kulturarrangementer på eksisterende arenaer ut i lokalmiljøene	2024
Legge til rette for kulturarenaer og varierte arrangementer nært der folk bor	Tilgjengeliggjøre enkelt arrangementsutstyr for gjennomføring av lokale aktiviteter	2024

Tiltak fra andre planer:

Tiltak	Fra hvilken plan	Når
Det prøves ut en ny modell for tverrfaglig oppgaveløsning i ett av de etablerte knutepunktene i tillegg til Strømsø.	Handlingsplan for Drammen kommunes forebyggende arbeid mot omsorgssvikt og utvikling av adferdsvansker	2024-2027

- **Folkehelse og livsmestring**

- Øke tilgjengelighet og deltakelse i lavterskel helsetilbud
- Videreutvikle tilbudet ved Frisklivssentralen med fokus på fysisk helse
- Iverksette veiledningstilbud til foreldre og pårørende

- **På lag med frivilligheten**

- Frivilligsentralene øker sin aktivitet i samarbeid med tjenestene i knutepunktene
- Slutføre utviklingen av en plattform for bruk av de frivillige organisasjonene til formidling av aktiviteter og arrangementer (2025)

- **Levekår**

- Sikre forutsigbarhet i finansieringen av den kommunale sommerjobbordningen
- Etablere fritidskasse som bidrar til at barn og unge i målgruppen får dekket utgifter i organiserte fritidstilbud

- **Alle skal med**

- Forsterkede enheter skal bidra til tidlig innsats og forebygging, slik at elever i størst mulig grad får sin opplæring på nærskolen
- Det tverrfaglige samarbeidet...skal sikre inkluderende praksis
- Sosialfaglige stillinger ...pådriver for det tverrfaglige samarbeidet på skolen
- Implementering av plan for trygt og godt miljø – økt nærvær, godt læringsutbytte og bedre psykisk helse

- **Trygg og sterk hele livet**

- Alle ungdomsskoler har et systematisk arbeid innenfor psykisk helse
- Utvikle og tilgjengeliggjøre informasjon om helsefremmende tilbud der hvor barn, unge og familier er
- Det samarbeides med frivilligheten i lokalmiljøet for å styrke det helsefremmende tilbudet, og på denne måten skape gode oppvekstmiljøer
- Gjennomføre tiltak i henhold til plan utarbeidet i forbindelse med oppvekstreformen
- Tilby varierte kurs, foreldrerådgiving og nettverksbygging

Oppvekstreformen – vedtatt handlingsplan

- Kommunestyret sak 34/23 – 28. mars 2023:
 - Handlingsplan for Drammen kommunes forebyggende arbeid mot omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker

Oppfølging av handlingsdelen 2023-2026

Tiltak	Program-området	Type produkt	Årstall - oppstart	Slutføres administrativt
Handlingsplan for rett kompetanse til rett tid!	P01-P02	Kunnskapsgrunnlag med forslag til tiltak	2023	31.12.2023
Strategi for Teknologi og læring	P01-P02	strategi/handlingsplan	2023	01.02.2024
Veileder for hjem-skolesamarbeid	P01	Veileder	2023	31.12.2023
Veileder for trygt og godt barnehage- og skolemiljø	P01-03	Veileder	2023	31.12.2023
Veileder for gode overganger i læringsløpet	P01-03	Veileder	2023	31.12.2023
Begynneropplæringen og grunnleggende ferdigheter	P01-03	Veileder	2023	01.08.2024
«Samarbeidslæring i Drammensskolen - et mangfold av muligheter»	P01	Veileder	2023	01.11.2023
Nærværsveileder	P01-03	Veileder	2024	01.08.2024
Alle ungdomsskoler har et systematisk arbeid innenfor psykisk helse blant ungdom	P01-03	handlingsplan	2024	31.12.2024
Forsterkede enheter skal bidra til tidlig innsats og forebygging, slik at elever i størst mulig grad får sin opplæring på nærskolen.	P01-03	veileder	2025	01.08.2024
Handlingsplan for forebygging og håndtering av atferd som utfordrer barnehage og skole	P01-P02	Handlingsplan og veiledere	2023	31.12.2023
Avvik som en del av forbedringsarbeidet	P01-P02			

P01 Skole

ALISHA

SIGURD

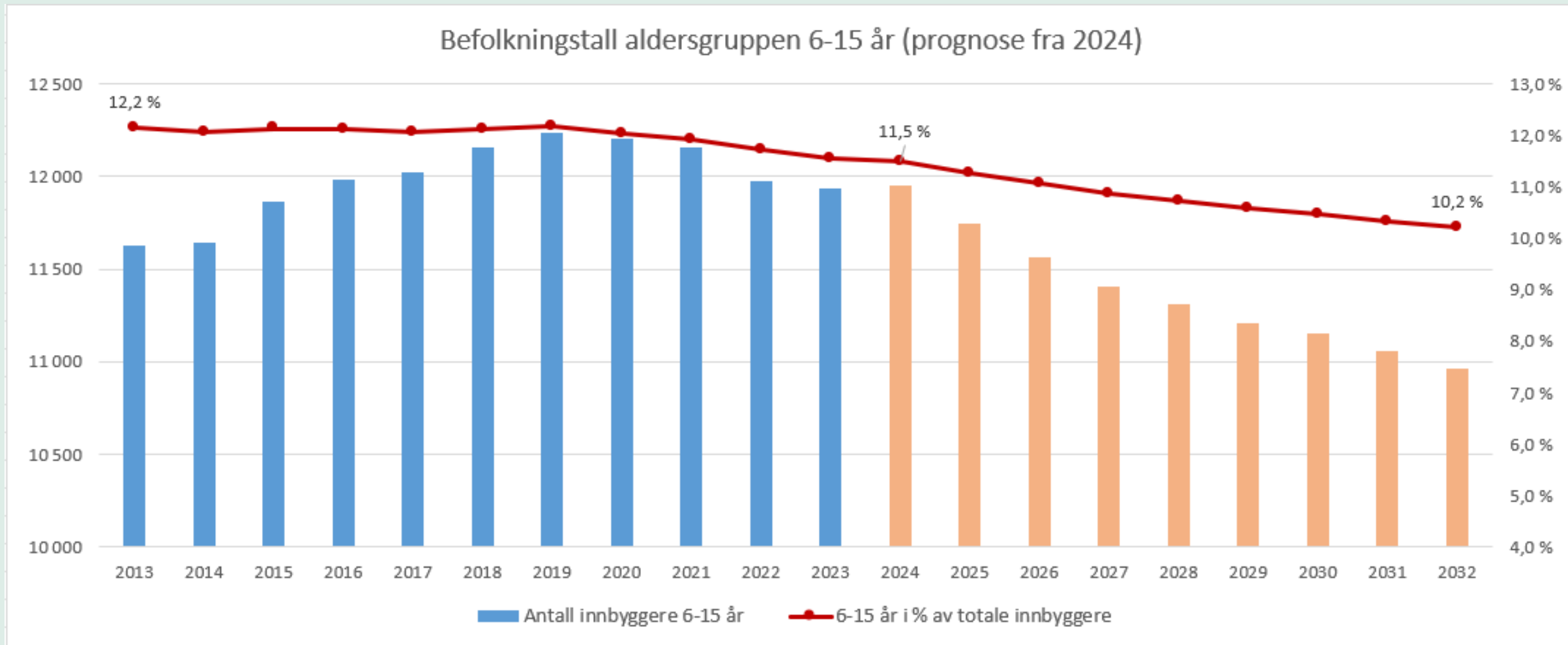
SINDRE

SANDRA

Utfordringsbildet - skole

- Færre elever i grunnskolen

Utfordringsbildet

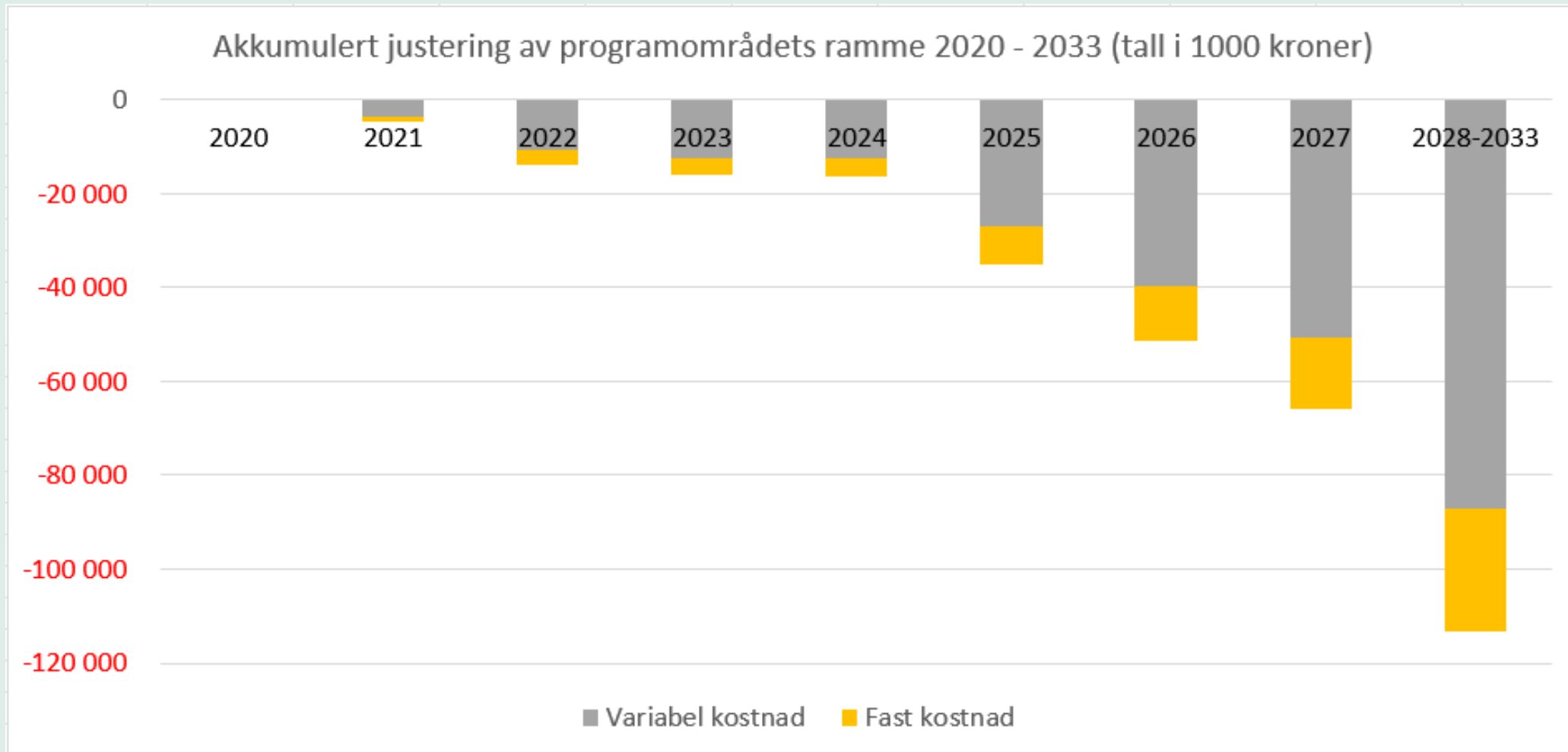
- Færre elever i grunnskolen
 - 1000 færre elever frem mot 2032
 - Rammereduksjon, men mange faste utgifter
- Skolebygg og skolestruktur
 - Nok kapasitet, ujevnt fordelt
- Flere elever med omfattende behov for tilrettelegging
 - Flere med store hjelpebehov
 - Flere med behov for ulike mestringsarenaer
 - Samlet kapasitet er mindre enn etterspørselen
- Behov for å vurdere tiltak for å kunne møte reduserte rammer i årene som kommer

Utfordringsbildet

- færre elever i grunnskolen endrer ikke faste kostnader (husleie, strøm, renovasjon og renhold)

Virkninger av statsbudsjettet

- Videreføre 12 timer på SFO for elever på 1. og 2. trinn
- Kompetanseheving for ansatte på SFO
 - 200.000,- til Drammen kommune
- Praktisk utstyr og alternative læringsarenaer
 - 2,1 millioner til utstyr (300,- per elev)
- Arbeid med lesing
 - Bibliotek og lese-lyst prosjekter
 - Ikke avklart hva Drammen kommune får
- Styrke arbeidet mot mobbing og for et godt skolemiljø
 - Ikke avklart hva Drammen kommune får

Andre forhold av økonomisk betydning

- Lærere med høy formell kompetanse
 - Videreutdanning for lærere medfører ret på høyere lønn
 - Foreslår å tilføre programområdet med 2 millioner
- På grunn av høyere elevtall enn tidligere antatt, foreslår kommunedirektøren å kompensere tidligere vedtatt nedtrekk på 8,3 millioner kroner, men det er ikke funnet rom for å styrke programområdet som følge av økt elevtall utover rammen for 2023

Rammeoversikt

	Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		1.093.736	1.093.736	1.093.736	1.093.736
Sum vedtak forrige periode		- 16.450	- 36.200	- 52.900	- 52.900
Sum budsjettendringer inneværende år		48.670	48.670	48.670	48.670
Sum lønns- og prisvekst		62.004	62.004	62.004	62.004
Konsekvensjustert ramme		1.187.961	1.168.211	1.151.511	1.151.511
Demografijustering		8.300	8.300	8.300	8.300
Korrigerings av tidligere vedtak, demografijustering i 2027		0	0	0	- 15.800
SB: Ny opplæringslov – tilpasninger		856	2.055	2.055	2.055
SB Nytt prøvegjennomføringssystem – gevinst kartleggingsprøver		- 119	- 119	- 119	- 119
SB: Statlige og private skoler – endringer i elevtall		- 852	- 852	- 852	- 852
Korreksjon redusert prisvekst		- 1.988	- 1.988	- 1.988	- 1.988
Nytt tiltak: Økte lønnskostnader pga økte kompetansekrav		2.000	2.000	2.000	2.000
Nye tiltak og realendringer		8.197	9.396	9.396	- 6.404
Ramme 2024-27		1.196.158	1.177.607	1.160.907	1.145.107

Investeringsbudsjett

Drammen Eiendom (DEKF)

DEKF P01 Etablering av paviljonger Marienlyst

					Sum
IKT skole	Kommunestyret vedtok i 1. tertial 2023 at «elevene fra Åskollen skal gå på Marienlyst. Investeringsmidler til paviljonger på Marienlyst innarbeides i handlings- og økonomiplan 2024-2027.» Kommunedirektøren foreslår	00			75.000
Inventar	å sette av 10 millioner kroner til etablering av moduler i handlings- og økonomiplanen i 2024. Faste kostnader som strøm, renovasjon og renhold, leiekostnader for modulene og kostnader til inventar og utstyr må tas	00			28.000
Ny lokalis	innenfor egen ramme.	0			2.000
Inventar	Paviljonger/modulbygg er å anse som midlertidige løsninger, og kommunedirektøren vil derfor komme tilbake med en sak i løpet av 2024 for å få vedtatt en varig løsning for elevene fra Åskollen barneskole.	0			10.000
Sum inve		00			115.000

DEKF P01 Oppgradering bygningsmassen

Etablering	Rammen på 12,4 millioner kroner til oppgradering av bygningsmassen i programområdet videreføres årlig i økonomiplanperioden i Drammen Eiendom KF's investeringsbudsjett.	0			10.000
------------	--	---	--	--	--------

DEKF P01 Universell utforming skole og barnehage

Oppgrade	Kommunedirektøren foreslår å sette av 1,0 millioner kroner i Drammen Eiendom KF's investeringsbudsjett for å	00			49.600
Universel	kunne gjennomføre bygningsmessige tilpasninger til skoler og barnehager med behov for dette.	00			4.000

DEKF P01 Veiavangen skole

Veiavang	Se omtale under prosjekt «KK P01 Skole inventar Veiavangen ungdomsskole».	00			420.000
Sum inve		00			483.600

Sum investeringer skole		59.400	280.400	171.400	87.400	598.600
--------------------------------	--	---------------	----------------	----------------	---------------	----------------

P02 Barnehage

Utfordringsbildet

- Demografiske endringer
 - Siden 2013 redusert med 600 barn
 - Forventer videre nedgang
- «Ikke-rettighetsbarn» i Drammen
 - 2022 ble det brukt 22 millioner
 - Forventet å øke i 2024
- Utenbysbarn
 - «underskudd» på 5,6 millioner
- Tilskudd til private barnehager
 - Halvparten av programområdes ramme
 - Endelig sats etter statsbudsjettet vedtatt
 - Forventes en økning i satsene
- Spesialpedagogiske tjenester
 - Vurdere behov for lovpålagte tjenester slik som spesialpedagogisk hjelp, barn med nedsatt funksjonsevne, skyss med mer
 - Som andre kommuner er det økende behov for tjenester og større utgifter for virksomheten

Virkninger av statsbudsjettet

- Maksimalprisen i barnehage foreslås nedjustert fra 3000 kroner til 2000 kroner fra 1. august 2024
- Kontantstøtten reduseres fra 1. august 2024, og det kan medfører økt etterspørsel etter barnehageplasser

Andre forhold av økonomisk betydning

- Fjellheim barnehage er godkjent som ordinær kommunal barnehage og er opprettet for primært å gi flyktninger et barnehagetilbud
- Driften er i 2023 dekket av flyktningemidler

Rammeoversikt

	Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		860.088	860.088	860.088	860.088
Sum vedtak forrige periode		- 11.700	- 36.100	- 36.900	- 36.900
Sum budsjettendringer inneværende år		16.506	16.506	16.506	16.506
Sum lønns- og prisvekst		42.931	42.931	42.931	42.931
Konsekvensjustert ramme		907.825	883.425	882.625	882.625
SB: Endringer i kontantstøtte – økt etterspørsel etter barnehageplass		2.195	5.267	5.267	5.267
SB: Redusert makspris i barnehage		28.603	68.648	68.648	68.648
SB: Redusert pensjonspåslag private barnehager		- 1.054	- 1.054	- 1.054	- 1.054
Korreksjon redusert prisvekst 2023		- 1.203	- 1.203	- 1.203	- 1.203
Nye tiltak og realendringer		28.541	58.748	58.748	58.748
Ramme 2024-27		936.366	942.173	941.373	941.373

Investeringsbudsjett

	Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027	Sum
IKT barnehage		0	1.000	1.000	1.000	3.000
Inventar og utstyr barnehage		3.800	3.800	3.800	3.800	15.200
Sum investeringer Drammen kommunekasse		3.800	4.800	4.800	4.800	18.200
Oppgradering av bygningsmassen		3.000	3.000	3.000	3.000	12.000
Optimalisere eksisterende areal i barnehager		4.000	4.000	4.000	0	12.000
Utvide Berger barnehage		5.000	0	0	0	5.000
Sum investeringer Drammen Eiendom		12.000	7.000	7.000	3.000	29.000
Sum investeringer barnehage		15.800	11.800	11.800	7.800	47.200

P03 Forebyggende tjenester

UTETEAMET

959 16 555

DRAMMEN
KOMMUNE
- et godt sted å leve

Utfordringsbildet

- Tidlig innsats og forebyggende arbeid på ethvert nivå og i alle livets faser
- Demografisk utvikling vs. behov for tjenester
- Barnevernet
 - Behov for de som ikke kan bo i eget hjem, familie eller nettverk
 - Institusjonsplasser som ivaretar behovet til de som skal bo der
- PP-tjenesten
 - Samarbeid med skoler og barnehager til barnets beste
- Helsefremmende tjenester 0-100
 - Treffe med forebyggende tiltak som hjelper familier med barn til å mestre hverdagen
 - Treffe med forebyggende og avhjelpende tiltak som hjelper voksne til å mestre hverdagen

Virkninger av statsbudsjettet

- Regjeringen foreslår å øke rammetilskuddet til kommunene for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- Kommunedirektøren foreslår at styrkingen av helsestasjons- og skolehelsetjenesten ikke prioriteres i planperioden

Andre forhold av økonomisk betydning

- Kommunedirektøren foreslår å tilføre programområdet 2 millioner kroner som en tilnærming av de nye statlige anbefalingene for godtgjøring av fosterhjem

Rammeoversikt

	Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett		432.441	432.441	432.441	432.441
Sum vedtak forrige periode		- 2.300	- 6.300	- 10.150	- 10.150
Sum budsjettendringer inneværende år		3.931	3.931	3.931	3.931
Sum lønns- og prisvekst		20.929	20.929	20.929	20.929
Konsekvensjustert ramme		455.002	451.002	447.152	447.152
Korreksjon redusert prisvekst 2023		- 995	- 995	- 995	- 995
Nytt tiltak: Avlønning fosterhjemsforeldre iht. nye anbefalinger		2.000	2.000	2.000	2.000
Nye tiltak og realendringer		1.005	1.005	1.005	1.005
Ramme 2024-27		456.007	452.007	448.157	448.157

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr	2024	2025	2026	2027	Sum
Inventar og utstyr forebyggende tjenester	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
Sum investeringer Drammen kommunekasse	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
Sum investeringer forebyggende tjenester	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve